

EL PAPER DELS LAICS A L'ESGLÉSIA, ENCARA?

JOSEP SALAT I MESTRES

El 8 de desembre de l'any passat, els catòlics vam celebrar, amb no gaire ressò, els quaranta anys de la cloenda de les sessions de treball del Concili Vaticà II. Aquest Concili va suposar un punt d'inflexió en l'Església: d'una Església tancada en si mateixa a una Església oberta al món; d'una Església que veia el món com a enemic a una Església que veia el món com l'espai propici per viure i fer créixer l'Evangelí de Jesús; d'una Església jerarquitzada a una Església col·legial. Era l'hora del ressorgiment del paper dels laics, de la corresponsabilitat. Tots junts: laics i preveres, com a Poble de Déu, treballant per la consecució del Regne.

Tota aquesta alenada de l'Esperit també va arribar al nostre país, potser una mica més tard a causa de la situació històrica que vivíem, cap als anys 70 en endavant. D'aleshores ençà, hi ha hagut una progressiva presència dels laics a l'Església de formes ben diverses, però que podríem agrupar en tres blocs: aquells que participen activament en les celebracions i se senten de la parròquia però sense fer-hi cap servei concret; aquells que realitzen tasques de col·laboració i, finalment, els qui tenen responsabilitats dintre de les comunitats parroquials o en els mateixos bisbats.

Aquest procés, que es va començar amb una certa il·lusió en moltes comunitats parroquials, va anar perdent força a causa, potser, d'una onada "neoconservadora" des de la jerarquia eclesiàstica i d'un cansament dels mateixos laics en veure que podien anar assolint responsabilitats "petites" en l'Església, però que en arribar als espais decisoris, el seu paper quedava molt a segon terme i, per tant, era molt difícil arribar a incidir en aspectes importants de la marxa de l'Església i de la seva connexió amb la realitat que vivim.

Partint del títol d'aquest escrit, m'atreveria a dir-hi algunes pistes que poden servir com a reflexió.

—Pel fet de ser cristians batejats, "tocats per l'Esperit", els laics, degudament formats, estan totalment legitimats a ocupar llocs de responsabilitat dins l'Església.

—El paper dels laics sempre hauria de ser decisiu, però més encara en aquests moments d'*impasse*, d'"hivern" de l'Església i d'intents de retorn a formes desfasades. Cal sumar tots els esforços per trobar nous camins de resposta a una societat, la nostra, que canvia acceleradament.

—Cal una aposta decidida i clara pels laics. Cal que la jerarquia eclesiàstica assumeixi aquest repte sense prejudicis, sense pors i amb la confiança que aquest "Esperit", que molt sovint s'invoca, bufa i actua en tots i totes de moltes maneres.

—Cal acceptar la pluralitat dins l'Església i veure-la com una autèntica riquesa.

—Cal reconèixer que al llarg de tots aquests anys hi ha hagut i hi ha experiències molt positives de responsabilitat dels laics: en la catequesi, en la preparació dels sagraments, en la pastoral juvenil, en la preparació de les celebracions, en la presidència de les celebracions de la paraula, en la gestió d'una parròquia... Així i tot, s'hauria d'intentar renovar les nostres parròquies per tal que fossin signes vius d'una autèntica comunitat de fe.

—Cal assumir les conseqüències d'aquesta opció pels laics: acceptar la seva llibertat d'acció, respectar les seves decisions i també començar a "alliberar" persones laiques perquè puguin dedicar bona o molta part de la seva activitat a un servei eclesial.

Crec que aquest és un bon camí per tornar a fer presents els objectius iniciats després del Concili Vaticà II. Per tot això, com en el canvi climàtic, encara hi som a temps però no ens hi podem entretenir.